

historisch
centrum
overijssel

Online toegang verlenen tot bouwdoSSIers binnen de wettelijke kaders

Kennisdeling ten behoeve van het KIA Platform Toegang tot data

Zoals bij veel archiefinstellingen behoren de bouwdoSSIERS bij Historisch Centrum Overijssel (HCO) tot de meest opgevraagde stukken. De aanvragers zijn bij ons onder te verdelen in twee groepen. Aan de ene kant hebben we te maken met de gemeenteambtenaren, die te allen tijde de bouwdoSSIERS van hun gemeenten in mogen zien. De doSSIERS worden bijvoorbeeld gebruikt om de WOZ-waarde te bepalen. Een digitale weergave van de doSSIERS is daarom ideaal. Aan de andere kant brengen veel particulieren een bezoek aan het archief om bouwdoSSIERS in te zien. In 95 procent van de gevallen hebben de particulieren alleen belang bij de bouwtekeningen in het dossier. Het liefst zouden ze deze tekeningen digitaal 'mee naar huis' nemen. Om binnen de wettelijke kaders aan de wensen van beide doelgroepen te kunnen voldoen is voor het HCO een speciaal bouwdoSSIERSloket ontwikkeld. Hiermee kunnen de bouwdoSSIERS van de gemeente Zwolle, gemeente Deventer en de voormalige gemeente ZwollerkerSpel op een eenvoudige manier digitaal beschikbaar worden gesteld voor ambtenaren en het brede publiek, met inachtneming van de privacy- en auteurswetgeving. Dit loket is geen nieuwe uitvinding. Sterker nog, het HCO kon tijdens referentiebezoeken dankbaar leren van de ervaringen van collega-instellingen.

Speciaal voor het publiek van het KIA Platform Toegang tot data delen wij hier graag waarom het voor ons nodig was om over te stappen op een speciaal bouwdoSSIERSloket. Hoe via het loket de juiste toegang tot data voor de betreffende doelgroep wordt georganiseerd zal daarna uitgebreid aan bod komen. We sluiten af met een kleine blik op de toekomst.

Probleem

Vanuit het collectiebeheersysteem was het niet mogelijk om de verschillende doelgroepen toegang te verlenen tot de doSSIERS binnen de wettelijke kaders. De Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) en de Auteurswet verhinderen het om de gedigitaliseerde doSSIERS integraal online te publiceren.

Eenzijds wordt de archiefinstelling beperkt in het verlenen van toegang tot data

De AVG is van toepassing op persoonsgegevens van levende personen, ongeacht of die informatie wel of niet is overgebracht. De AVG heeft betrekking op de bouwvergunningen (en bijbehorende stukken) waarin persoonsgegevens kunnen zitten, bijvoorbeeld een BSN-nummer. De AVG geldt alleen voor natuurlijke personen. Dit betekent dat de persoon nog in leven moet zijn. In archieven die jonger zijn dan 110 jaar kunnen dus gegevens van nog levende personen voorkomen.

De Auteurswet is van belang bij het online ter beschikking stellen van de bouwtekeningen, aangezien er nog auteursrechten op de bouwtekeningen kunnen zitten. Daarbij geldt dat de nazaten van de architect nog rechten kunnen doen gelden tot 70 jaar na diens dood.

Anderzijds zijn er wetten die verplichten toegang tot de data te verlenen

We hebben te maken met de Archiefwet 1995, de Wet Openbaarheid van Bestuur (WOB) en de Woningwet. Archiefbescheiden moeten volgens de Archiefwet 1995 na uiterlijk (nu nog) 20 jaar formeel worden overgebracht naar de archiefbewaarplaats en komen dan onder beheer van de gemeentearchivaris. Na overbrenging zijn de archiefbescheiden openbaar op grond van de Archiefwet 1995. Ze zijn dan, behoudens uitzonderingen, vrij om in te zien voor ieder die dat wil. Bij de bouwdoSSIERS is het van belang dat er onderscheid gemaakt dient te worden in de formeel overgebrachte en niet-overgebrachte archieven, aangezien deze laatste formeel nog onder verantwoordelijkheid vallen van de zorgdrager en daarmee nog onder de Wet Openbaarheid van Bestuur (WOB). Het openbaarheidsregime van de WOB is iets anders dan dat van de Archiefwet 1995. Er hoeft geen inzage gegeven te worden in openbare archiefstukken, maar er moet informatie openbaar gemaakt worden.

Bouwarchieven over de periode 1901-2010 zijn openbaar op grond van artikel 57 van de Woningwet en vanaf 2010 op grond van nadere bepalingen in de BAG. Ook het kadaster is sinds 1832 een openbaar register.

Uitzondering op verplichting

Sommige gemeenten werken met een aantal standaarduitsluitingen voor panden met een verhoogd veiligheidsrisico. Panden met een verhoogd veiligheidsrisico worden aan de openbaarheid onttrokken. Dit zijn in ieder geval: banken, gevangenissen, politiebureaus, militaire en semimilitaire objecten, Blijf-van-mijn-lijfhuizen, geldautomaten, stations, drinkwaterproductiefaciliteiten, hoogspanning schakelstations en de woning van de burgemeester. Bij wijzigingen in de functie van een pand of bij nieuwbouw wordt bekeken of het pand blijft vallen of komt te vallen onder een uitsluiting. Belanghebbenden kunnen ook verzoeken indienen tot uitsluiting. Je kunt hierbij denken aan functionarissen met een beroep dat veiligheidsrisico's met zich meebrengt.

Oplossing

Op 18 mei 2020 werd het bouwdoossierloket online gepubliceerd. Via het online platform kunnen zowel abtenaren als particulieren op een wettelijk verantwoorde manier toegang krijgen tot (delen van) bouwdoossiers. Dit e-loket is niet alleen op basis van de wensen en eisen van de wet en het HCO ingericht. De gemeente Zwolle heeft actief meegekeken bij de ontwikkeling van het product en heeft de wensen en behoeften van de ambtenaren vertegenwoordigd.

Historisch Centrum Overijssel

historisch centrum overijssel

Login met account

Uw zoekterm...

Bouwdoossiers Historisch Centrum Overijssel

Via het bouwdoossierloket zijn de bouwdoossiers van de volgende gemeenten op te vragen:

- Gemeente Zwolle (en voormalige gemeente Zwollerkerspel)
- Gemeente Deventer

Selecteer rechts op deze pagina de gemeente en verfijm met de filter 'Straatnaam', of typ in de zoekbalk de straatnaam en verfijm daarna met de filter 'Plaats'.

Kies 'Bekijk details' voor het aanvragen van scans uit digitaal opvraagbare dossiers. Standaard worden alleen bouwtekeningen geleverd, extra wensen graag expliciet vermelden in uw aanvraag. De scans zijn uitsluitend bedoeld voor persoonlijk gebruik.

Een deel van de dossiers van de gemeente Deventer uit de periode 1925-1950 is momenteel in bewerking en alleen digitaal in te zien op onze studiezaal. Zoek het adres eerst in het bouwdoossierloket. Komt u het adres niet vinden? Dan is dit dossier nog niet beschikbaar om aan te vragen. U kunt het dossier op onze studiezaal digitaal inzien. Zoek het adres in de [toegang Verrekeningen Deventer](#).

Kijk voor meer informatie over de bouwdoossiers op www.historischcentrumoverijssel.nl/onderzoek/bouwdoossiers.

Vragen? Stuur een e-mail naar contacthco@historischcentrumoverijssel.nl of bel via 085 - 488 50 00.

Op deze site vindt u bouwdoossiers van de volgende gemeenten

- [Zwolle \(44.382\)](#)
- [Deventer \(11.616\)](#)

Het bouwdoossierloket van Historisch Centrum Overijssel

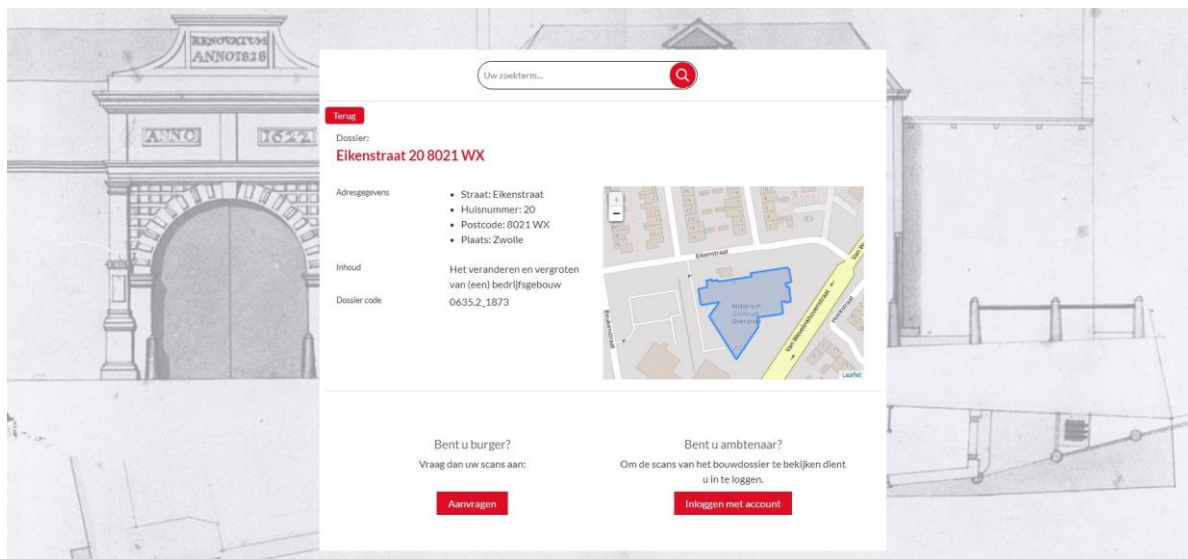
In de praktijk

Gebruik e-loket

Reeds eerder onderscheidten we met betrekking tot de bouwdoSSIERS zelf twee gebruikersgroepen, namelijk de ambtenaren en het brede publiek. Met betrekking tot het gebruik van het e-loket is er nog een derde gebruikersgroep te onderscheiden, namelijk de medewerkers van het archief. Deze drie groepen hebben elk een eigen belang bij het loket.

Om het loket goed te kunnen laten functioneren moesten alle scans en alle metadata gemigreerd worden naar een nieuw collectiebeheersysteem. Vanuit het collectiebeheersysteem zijn de bouwdoSSIERS gekoppeld aan het e-loket. Via het e-loket kan digitaal, dus ook vanuit huis, het bouwdoSSIER van een bepaald adres gezocht worden. Op doSSIERS ouder dan 110 jaar na zal de bezoeker geen scans zien, alleen de selectie aan metadata.

Het brede publiek heeft geen account voor het loket. Elke burger kan online via het bouwdoSSIERloket adressen opzoeken uit de gemeente Zwolle, Deventer en voormalig Zwollerkerspel. De burger ziet geen scans (alleen van openbare doSSIERS van 110 jaar en ouder). Wel is een selectie van metadata zichtbaar (zie afbeelding onder), zoals adres, huisnummer, beschrijving, doSSIERcode en (wanneer beschikbaar) kadastraal nummer. Via de knop 'aanvragen' kunnen bezoekers het gewenste bouwdoSSIER aanvragen. Om de aanvraag in te dienen hoeven alleen naam en e-mailadres ingevuld te worden en moet de bezoeker akkoord gaan met de voorwaarden. De aanvraag komt binnen bij de medewerkers van het archief. Bij goedkeuring ontvangt de aanvrager per e-mail een link naar de aangevraagde scans. Deze link is 30 dagen geldig en de documenten zijn als PDF te downloaden. Bij een afkeuring ontvangt de aanvrager een e-mail met uitleg. Deze communicatie verloopt geheel via het loket en met automatische e-mails.

Online zichtbare metadata bij bouwdoSSIER 0635.2_1873 en mogelijkheid tot (gedeeltelijke) inzage afhankelijk van gebruikersprofiel

Om de aanvraag in behandeling te kunnen nemen is er een account nodig waarmee de archiefmedewerker kan inloggen in het e-loket. Als een burger een aanvraag heeft ingediend krijgt de medewerker van het archief het verzoek binnen. De medewerker heeft binnen het loket zicht op alle ingediende aanvragen en hun status. Deze loketfunctie is voor de medewerker overzichtelijker dan wanneer alle aanvragen per e-mail binnen zouden komen. Vanuit het loket is namelijk niet alleen de status van de aanvraag zichtbaar, maar kan de

aanvraag ook afgehandeld worden. De medewerker selecteert of en welke stukken toegezonden mogen worden (zie volgende paragraaf). Alle communicatie verloopt vervolgens ook via het loket en middels automatisch gegenereerde mails. Op basis van de selectie van de medewerker ontvangt de klant een downloadlink naar de stukken. Naast het afhandelen van de aanvragen kan de archiefmedewerker ook de ambtenaren en het publiek bij hun zoekvraag ondersteunen.

De ambtenaren van de gemeente Zwolle werken met eigen accounts binnen het loket. Dit gaat dus niet op basis van het IP-adres. De ambtenaren zien met deze accounts alle scans van de adressen binnen de eigen gemeente. Deze scans kunnen zij downloaden of naar hun eigen mailadres toesturen. Zij hoeven dus geen aanvraag te doen. Ze hebben hiermee meer rechten dan het publiek, maar minder dan de medewerkers van het archief. De ambtenaren hebben niet de mogelijkheid om aanvragen van het publiek af te handelen.

De AVG-wetgeving vormt geen belemmering voor de ambtenaren van de gemeente Zwolle. Ze kunnen inloggen en vervolgens het hele dossier downloaden of naar zichzelf mailen, maar ook zij zijn niet uitgesloten van de Auteurswet. De bouwtekeningen zijn in verband met het auteursrecht ook voor ambtenaren alleen bedoeld voor eigen gebruik en mogen niet zonder toestemming van de rechthebbende verveelvoudigd of gepubliceerd worden.

De burger moet reeds bij het indienen van de aanvraag akkoord gaan met de disclaimer. De klant wordt daar bij het ontvangen van de e-mail nogmaals aan herinnerd: "de scans zijn uitsluitend voor persoonlijk gebruik. Zonder toestemming van rechthebbende mogen ze niet verveelvoudigd of gepubliceerd worden." Het gevolg is dat de klant wel digitaal beschikking heeft over de bouwtekeningen, voor veruit de meeste bezoekers het relevante deel van het bouwdoosier, zonder dat het archief de bouwtekeningen in strijd met de Auteurswet heeft gepubliceerd. De bezoeker krijgt immers een link waarop hij/zij zelf actief moet klikken om de stukken te downloaden.

Uiteraard blijft de oorspronkelijke manier van toegang tot deze data verlenen bestaan; de klant kan er nog steeds voor kiezen om de studiezaal te bezoeken voor fysieke inzage van de dossiers. Op de studiezaal mag het archief ook de scans tonen. Dat gebeurt op basis van IP-adres binnen de muren van de archiefinstelling. In verband met AVG mag dan nog steeds niet het hele dossier gedownload en opgeslagen worden. Omdat de tekeningen en dossiers samen het archiefstuk vormen, is het niet mogelijk om de bouwdoosiers op de studiezaal te downloaden. De meeste bezoekers zullen daarom kiezen voor de online aanvraag, omdat ze dan de tekeningen wel kunnen downloaden.

Selectie

Het selecteren wie toegang krijgt tot welke data blijft ook via het e-loket handwerk. Het is aan de medewerker van het archief om dat te beoordelen. Standaard worden alleen bouwtekeningen geleverd. Extra wensen dient de bezoeker expliciet te vermelden bij de aanvraag. Zo kan de medewerker van het archief vanuit het e-loket op een AVG-veilige manier en met inachtneming van de Auteurswet gemakkelijk een link sturen naar de downloadbare tekeningen. Nadat de medewerker een selectie heeft gemaakt van het openbare deel van het dossier, kan deze voorselectie opgeslagen worden. Indien hetzelfde dossier weer aangevraagd wordt kan met spreekwoordelijk één klik op de knop het juiste deel van het dossier beschikbaar gesteld worden.

De algemene richtlijnen met betrekking tot de selectie zijn als volgt:

- Er dienen geen documenten digitaal verstuurd te worden waar (bijzondere) persoonsgegevens op vermeld staan die jonger zijn dan 110 jaar, waarbij naam en aanvullende informatie vermeld staat zoals e-mailadres en telefoonnummer.
- Uitzondering hierop vormen de (bouw)tekeningen.

Stukken die **wel** verstuurd mogen worden zijn:

- Alle (bouw)tekeningen (zoals verzameltekening, overzichtstekening, ontwerptekeningen, blauwdrukken, voor-zij-achteraanzichten, kadastrale tekening)
- Constructie- en statische berekeningen

Documenten die **niet** verstuurd mogen worden hebben betrekking op:

- Bouw- en sloopvergunning aanvragen
- Bijbehorende vragenlijst bij aanvraag bouwvergunning
- Bouw- en sloopvergunning besluiten
- Bouw- en sloopvergunning adviezen
- Bouw- en sloopvergunning voorstellen (vanuit de brandweer)
- Overige correspondentie

Nieuwe metadata

Zeven toegangen met bouwdoSSIERS zijn ten behoeve van het e-loket gemigreerd naar het nieuwe collectiebeheersysteem. Een deel (vier toegangen) daarvan was nog niet gedigitaliseerd en/of is recent gescand. Op dit digitaliseringsproces was een pilot van toepassing, welke als geslaagd wordt beschouwd. Tijdens het scannen is namelijk nieuwe metadata toegevoegd. De scans zijn onverdeeld in categorieën, zoals bouwtekening, constructietekening, aanvraag en besluit. Dit helpt de gemeenteambtenaren bij het zoeken naar de juiste bestanden en helpt de medewerker van het archief bij het selecteren van scans.

Het hoofddoel van het inrichten van het e-loket was om binnen de kaders van de wet toch digitaal bouwdoSSIERS beschikbaar te kunnen stellen. Als bonus is het gelukt om de bouwdoSSIERS te koppelen aan de gegevens van het kadaster. Bij het zoeken naar doSSIERS ziet de klant op welk perceel op de kaart het bouwdoSSIER exact betrekking heeft. Daarnaast zijn de BAG-gegevens gekoppeld aan het e-loket. Deze metadata hoefde gelukkig niet handmatig gekoppeld te worden, maar kon middels een link van een eenmalige koppeling voorzien worden. De koppeling tussen het bouwdoSSIERloket en de gegevens van het kadaster en BAG is dus geen life-verbinding.

Anonimiseren persoonsgegevens

Een groot probleem bij het beschikbaar stellen van de bouwdoSSIERS was en is de AVG. Als het mogelijk zou zijn om de persoonsgegevens te anonimiseren dan zou een deel van het probleem omtrent de bouwdoSSIERS opgelost zijn. Het lastige is echter dat de persoonsgegevens niet volgens een format in de doSSIERS voorkomen. De plaats van de te anonimiseren data wisselt per doSSIER. Daarbij hebben we hier te maken met terabytes aan data, wat je niet handmatig wilt anonimiseren. Indien anonimiseren in de toekomst wel mogelijk is, dan blijft het gebruik van het loket noodzakelijk. We hebben immers nog steeds met de Auteurswet te maken die het onmogelijk maakt om de bouwtekeningen online te publiceren.

Resultaat

Het HCO is erg blij met het online bouwdoosier-loket. Het is nu mogelijk om binnen de wettelijke kaders en op een uniforme, snelle, klantvriendelijke manier digitaal toegang te verlenen tot (delen van) bouwdoosiers. Dit zorgt voor tevreden klanten, bestaande uit gemeenteambtenaren en burgers. Doordat de bouwdoosiers nu digitaal beschikbaar gesteld kunnen worden, zal het aantal fysieke inzagen van bouwdoosiers op de studiezaal in de toekomst flink afnemen.

Dit verslag is opgesteld door Leoniek Vrielink van Historisch Centrum Overijssel op basis van een interview met Annelien Vos-Keen, projectleider van het project "Bouwdoosiers op Orde" bij het Historisch Centrum Overijssel – d.d. juni 2020.